

A

HAD – ÉS KULTÚRTÖRTÉNETI EGYESÜLET

hadszintér és roncskutatókra vonatkozó szakmai, és etikai kódexe.

Az egyesület tagja minden olyan természetes személy, aki az alapszabály rendelkezéseit magára nézve kötelezőnek elfogadja, az alapszabályt aláírja és kötelezettséget vállal az egyesületi célok megvalósítása érdekében történő közreműködésre és a tagdíj megfizetésére. Az egyesület tagja jogosult a társaság weboldalát használni, ott publikálni. Az egyesület tagságán belül tagozatokat hoz létre, amelyek fentiek felül különböző feladatok ellátására, jogosultságokat, és kötelezettségeket foglal magában. Aláírója magára nézve kötelező érvényűnek tekinti az itt megfogalmazott etikai kódex rendelkezéseit, iránymutatásait.

A Tagozatban öt fázis alatt lehet kutatói tevékenységet végezni, ennek a szabályai a következők:

Első fázis:-

- 1.- A Tagozatba mindenki kortól és nemtől függetlenül felvételt nyerhet és kutathat, az elnökség jóváhagyásával, az etikai kódex elfogadásával, amíg a tevékenysége a társadalom javát szolgálja.
- 2.- A Tagozatban minden tagnak kötelessége, hogy maradéktalanul betartsa a Magyar Köztársaság törvényeit, és a Tagozatban hozott etikai szabályokat!
- 3.- A Tagozatba kerüléskor, és a további kutatások során megszerzett információk, illetve a feltárásokra vonatkozóan titoktartási kötelezettséget vállal minden kutató magára egy nyilatkozatban, hogy az adatokat sem a médiában, sem más kutatócsoport tagjainak nem adja ki, büntetőjogi felelőssége tudatában. A tájékoztatás jogát csak az elnökség gyakorolhatja, illetve külön engedélyt erre ő adhat!
- 4.- A Tagozatban kutatók a munkájuk során mindenben kötelesek alávetni magukat a kutatási metodikának. A kutatók megválaszthatják a lakhelyük, vagy érdeklődési körüknek megfelelő kutatási területeket, és ezeket a szervezetben legálisan kutathatják. Tevékenységük elsősorban kiterjedhet a folklórkutatásokra, levéltári kutatásokra, publikálásokra.
- 5.- A Tagozatban írásos engedély birtokában lehet kutatni a történelmi Magyarország csataterein bevetett, megsemmisített vagy eltűnt:-
 - repülőroncsok,
 - harcjárművek,
 - páncélvonatok, vonatok és vasúti szerelvények,
 - hajóroncsok,
 - hadszínterek,
 - hadisírok, tömegsírok,
 - harccselekmények, és ezek fegyverzetei,
 - bunkerek és egyéb objektumok

kutatására szakosodás szerint.

Az erre vonatkozó engedélyt az elnökség adhatja ki, és indokolt esetben vonhatja vissza.

Az engedély kizárólag abban az esetben adható ki, ha az egyesület rendelkezik az adott területre vonatkozó hatóság, vagy a terület tulajdonosának, kezelőjének írásos jóváhagyásával.

6.- A Tagozatban minden tag maga dönti el, hogy melyik területtel akar foglalkozni, de minden évben meg kell jelölnie egy kutatási területet, és erről az év végén beszámolót kell írnia az elnökségnek. Ebben a kutatásban a tagok támogatást kapnak a különböző levéltárak látogatására.

Második fázis:-

A kutatások második fázisa a terepbejárás vagy terep-szemrevételezés. A terepbejárások betartandó szabályai:-

1.- a mezőgazdasági területek esetén figyelembe kell venni a vetés és az aratás közti időszakokat, és ezek alapján kell megválasztani a kutatás, vagy ásás időpontját. A vetésben taposással vagy ásással kárt okozni tilos!

2.-erdők esetében az illetékes vadásztársaságok engedélyét is be kell szerezni, és a vadászidényeket is figyelembe kell venni a kutatások idejét illetően. Vadászidényben és a hajtás idején az erdőben terepbejárást folytatni tilos! A szükséges engedély beszerzése az Egyesület feladata.

3.-természetvédelmi területek és vadvizek terepbejárása esetében, a természetőrök és vadőrök engedélye szükséges. A természetvédelmi területeken lévő kutatások során a védett növény és vadvilág háborgatása tilos! A szükséges engedély beszerzése az Egyesület feladata.

4.-folyók, tavak, mocsarak esetében a területileg illetékes vízügy, és az OVH engedélye szükséges. A tulajdonosi, vagy kezelői engedélyek után a bűvárkutatás, szúróbotos kutatás, és tavak esetében engedéllyel a fenék köteles vontatás is megengedett. A vízi kutatások veszélyességei miatt csak csoportban végezhetőek, így azt egyedül senki sem végezheti. A vízi-világ bárminemű szennyezése, vagy mocsarak esetében a nádégetés tilos!

5.-belterületek esetében a helyi önkormányzat engedélye, vagy a terület tulajdonosának engedélye szükséges. A közutak alatt elhelyezkedő objektumok kutatását csak a közútkezelő engedélyével lehet végezni. A kutatások nem akadályozhatják a település mindennapi életét, vagy az azon átvezető közutak forgalmát!

Harmadik fázis:-

A folklórkutatásokat és terepbejárásokat a terület tulajdonosának, kezelőjének írásos engedélyével, az elnökség jóváhagyásával mindenki önállóan kezdeményezheti és végezheti, de a harmadik fázist, a műszeres terepkutatást nem.

1.- A műszeres terepkutatásokat minden esetben be kell jelenteni az elnökségnek, aki szakmai vezető irányításával csoportokat jelöl ki erre. Egyéni kutatásokba az elnökség engedélye nélkül senki nem kezdhet. Ennek megszegése azonnali kizárással jár. Ennek oka elsősorban a szakmai kontrol biztosítása, másrészt pedig a megfelelő engedélyek beszerzésének lehetősége még a terepkutatás előtti időben. A műszeres jellegű terepkutatásokról szóló törvényi rendelkezés így szól:-

-,„Az engedély kiadására, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal jogosult, és a hivatal szabja meg a fémkeresők használatát is. A fémkeresők használatát csak a régészek, tűzszerezések, és más engedéllyel rendelkező szervezetek végezhetik. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 2001.évi LXIV törvény 8 §(1) bekezdése alapján régészeti szabálysértést követ el, aki a régészeti feltárás céljából a jogszabály által előírt engedély nélkül ásatást, megelőző feltárást, falkutatást, műszeres leletfelderítést végez, vagy végeztet, vagy régészeti, vagy természettudományos feltárásokra, lelőhelyekre, továbbá a régészeti védettségű földterületekre vonatkozó jogszabályi kötelezettséget megszegi.”-

Minden esetben meg kell győződni arról, hogy a vizsgálandó terület nem régészeti, vagy természetvédelmi védettség alá eső terület. Ebben az esetben az illetékes hivatalok engedélye szükséges. Az engedélyek beszerzése az elnökség feladata. Régészeti területek célirányú kutatása szakirányú régész felügyelete nélkül tilos! A nem védett területek esetében az erről szóló törvényi rendelkezés így szól:-

-,„Fémkereső készülékkel vagy talajradarral végzett felderítés tárgyak keresése céljából, amennyiben nem régészeti lelet feltárása céljából, illetve nem régészeti lelőhely felderítésére használják, akkor gyakorlatilag bárhol és bármikor végezhető amennyiben a tevékenység a tulajdonjogot nem sérti.”-

Ezért a terepkutatások előtt a kutató terület tulajdonosának, kezelőjének, bérlőjének vagy szervezet jogi képviselőjének az írásbeli engedélyt kell kérni. Ezt egy formanyomtatványon kell kitölteni, és az erről szóló kutatási metodikát be kell tartani. Az ehhez szükséges engedély beszerzése az Egyesület feladata. Az erről szóló törvényrendelet:-

-,„Az 1954 évi IV törvény kimondja, hogy az ingatlan vonatkozásában a birtoklást megvalósítja a föld megművelése, hasznainak szedése, elkerítése, másoknak használatából kizárása. Birtokos lehet az is, aki ténylegesen nem tartja birtokában a dolgot, azonban a dolog felett tulajdonjoga folytán, vagy más jogcímen hatalmat gyakorolhat. A birtokos lehet magánszemély és jogi személy egyaránt. A birtokviszonyok megsértése polgárjogi, szabálysértési, és büntetőjogi következményeket vonhat maga után.”-

Ezért a terület tulajdonosával, kezelőjével, bérlőjével mindent előre egyeztetni kell, hogy a terepkutatások során és a lehetséges ásatás esetén semminemű kár ne érje. Ismertetni kell a kutatás módszertanát, időtartamát, várható eredményeit. Az esetlegesen felmerült károkozás esetén, az okozott kárt a károkozója köteles megtéríteni! A szakszerűtlenül végrehajtott kutatási tevékenységből eredő károkért az Egyesületet semminemű felelősség nem terheli.

2.- A Tagozatban a kutatási metodika szerint minden esetben fel kell tüntetni a kutatási módszereket, és ezek eszközeiről értesíteni kell az elnökséget. A kutatás során használt géppark a Tagozatban nincs megkötve, mindenki használhat általa hozott technikákat vagy módszereket, amennyiben azok nem okoznak környezetben, élővilágban, vagy más technikákban károkat. Robbantással, vagy mágneses interferenciával kutatni tilos!

3.- A vízi kutatásokhoz az OVH (Országos Vízügyi Hivatal), és a Kulturális Minisztérium Műemlékvédelmi Hivatal Vízi Régészeti osztály engedélye szükséges. A tevékenységet a területileg illetékes vízirendőrségen is be kell jelenteni legalább három nappal előtte. Az engedélyeket az elnökség szerzi be, és ő jelöli ki a kutatásban résztvevőket is.

Negyedik fázis:-

A kutatás utolsó negyedik fázisa a feltáró jellegű kutatás, csak az elnökség engedélyével, vagy annak írásbeli megbízottjának, szakmai vezetőjének felügyelete alatt szabad elkezdni.

1.- A feltárás során, a hadtörténeti, régészeti, és tulajdonosi engedéllyel rendelkező csoport számára feltáró jellegű kutatóárok ásása engedélyezett. A feltárás semmilyen kárt nem okozhat természeti értékekben, régészeti leletekben, vagy közművekben. Bárminemű talált tárgy megtalálásának esetén, azonnali bejelentési kötelezettséget von maga után.

2.- A lőfegyver, lőszer, és robbanóanyag találása esetében a további kutatást azonnal fel kell függeszteni, és erről értesíteni kell az illetékes hatóságokat. Ezt az elnökség, vagy az általa írásban is megbízott kutatásvezető teszi meg. Az erről szóló törvény:-

-,Fegyvert, lőszert, robbanóanyagot, kizárólag hatósági engedély birtokában lehet tartani, és ezen engedély nélkül megszerezni, vagy ezeket birtokolni bűncselekmény. Az ásatások során nem szakszerűen feltárt lőszer- fegyver, és robbanóanyag életveszélyes lehet, ezért kiásása tilos!”-

3.- A feltárási területet, és a veszélyes háborús maradványokat látható módon körül kell határolni, és mindaddig őrizni kell, amíg a kikerülő hatóságok át nem veszik a területet. A terület fokozott veszélyzónává válik, mind a vadvilág, mind pedig az ott élő lakosság számára. Az ásatást követően annak magára hagyása tilos!

A feltárási területen végzett tevékenység befejezését követően a területet kötelező eredeti állapotának megfelelően helyreállítani. Az esetlegesen keletkezett hulladékokat összegyűjteni, és elszállítani.

4.- A feltáró jellegű kutatások során előfordulhat, hogy hadisír, vagy hadisírok kerülhetnek elő. Ezek esetében a további ásatást azonnal fel kell függeszteni, és a Honvéd Hadisírgondozó irodát, valamint a területileg illetékes önkormányzat jegyzőjét, rendőrkapitányságokat értesíteni kell. Ezeket a bejelentéseket az elnök teszi meg, vagy írásbeli megbízottja (szakmai vezető). A hadisírokban lévő személyes tárgyak és az azonosító (személyi azonosító cédula) kivétele lehetetlenné teszi a személy azonosítását, így ez tilos!

5.- A kutatások során megtalált hadirelikviák begyűjtése csak állagmegóvás, leletmentés, vagy hadtörténeti kiállítás céljából megengedett. A tárgyak nem muzeális jellegéből adódóan azonban bizonyos körülmények között, az elnökség jóváhagyásával megtarthatók. Ezek kizárólag abban az esetben fordulhatnak elő, ha a fellelt tárgy bizonyíthatóan nem képvisel hadtörténeti értéket. Az 1711-es régészeti törvény kimondja, hogy minden ez időszak utáni tárgyat szabadon lehet kutatni és gyűjteni. Az erről szóló törvényi rendelkezés:-

-,A Polgári törvénykönyv szerint, a gazdátlan javak elbirtokolhatók, azonban ezzel szemben az elveszett, vagy elrejtett dolgok nem gazdátlanok, hiszen tulajdonosuk nem szándékosan mondott le a tulajdonjogról. A találás eredeti tulajdonszerzési mód, aminek viszont szigorú szabályai vannak. A találó csak akkor szerez tulajdonjogot ha:

- mindent megtett azért, hogy az eredeti tényleges tulajdonos a tárgyat visszakapja.
- ha egy éven belül a tulajdonos nem jelentkezett a tárgyért.
- a tárgyat nem a közönség számára nyitva álló hivatali, vállalati, vagy más épületben, vagy helyiségben, továbbá közforgalmi közlekedési és szállítási vállalat eszközén találta.
- Ameddig a találó a tárgyat magánál tartja, addig a jogi helyzetére a felelős őrzés szabályai az irányadóak. A nem régészeti tárgyak esetében a szabálysértés büntetőjogi felelősséget vonhat maga után.”-

6.- A tagozat kutatói, az ásatások során megtalált tárgyi leleteket kötelesek az Elnökség által kijelölt helyen, a közönség számára nyitva tartó tárlatban elhelyezni. A fent említett törvényrendelet alapján azonban, a törvényben rögzített időszakban, azaz egy év múlva, (ha az illetékes múzeumok és hivatalok nem tartanak rá igényt) a megtalált tárgyak az Egyesület, vagy bizonyos esetben az elnökség jóváhagyásával, hadtörténeti értéket nem képviselő tárgyak esetében a kutatók tulajdonába kerülhetnek.

Ötödik fázis:-

Ha a feltáró jellegű kutatások eredményesen feltártak egy hadi régészeti objektumot, akkor következik az ásatás.

1.- Az ásatás minden esetben csak az illetékes intézmények által kijelölt személy jelenlétében történhet meg, amennyiben a terület régészeti, vagy a kulturális örökség védelem részét képezi. Az ásatást egyéb esetben is csak a kijelölt szakmai vezető személy vezetheti, és ennek körülményeit is ő határozhatja meg. A területen végzett személyekért, és tevékenységért a szakmai vezető felel. A védelem alá eső területekről, tárgyakról szóló törvényi rendelkezés:-

-,Az engedély kiadására, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal jogosult, és a hivatal szabja meg. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 2001.évi LXIV törvény 8 §(1) bekezdése alapján minden a föld felszínén a föld alatt, a vizek medrében vagy máshol rejlő régészeti tárgyak a Magyar állam tulajdonát képviselik. A régészeti területek általános védelem alatt állnak. Régészeti feltárást a kulturális javak védelméről szóló 1997 CXI. Törvény 39§ (3) bekezdése alapján a működési engedélyük által meghatározott feltétellel az illetékes valamint régészeti gyűjtőkörrel rendelkező múzeumok, régészeti tanszékkel rendelkező egyetemek, a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete, valamint a Kulturális örökségvédelmi Hivatal végezhet. A régészeti feltárást vezetője csak olyan felsőfokú szakirányú végzettségű régész lehet, aki az engedélyes intézménnyel munkaviszonyban van, közalkalmazotti, közszolgálati, vagy megbízási jogviszonyban áll. Régészeti szabálysértést követ el, aki a régészeti feltárást céljából a jogszabály által előírt engedély nélkül ásatást, megelőző feltárást, falkutatást, műszeres leletfelderítést végez, vagy végeztet, vagy régészeti, vagy természettudományos feltárásokra, lelőhelyekre, továbbá a régészeti védettségű földterületekre vonatkozó jogszabályi kötelezettséget megszegi. A régészeti lelet eltulajdonítása bűncselekmény!”-

2.-Az Egyesület Hadszintér és Roncskutató Tagozatának tagjaként, minden a tagozat által szervezett kutatáson és ásatáson részt vehet mindaddig, amíg betartja a szabályzatban foglaltakat, és a személye nem veszélyezteti az ásatás sikerét, vagy az ásatás nem veszélyezteti saját, vagy mások testi épségét. A kutatáson, ásatáson részvevő minden egyes tag köteles bármilyen rendellenességet, szabálytalanságot, vagy a testi épséget veszélyeztető körülményt azonnal jelenteni a szakmai vezetőnek. A szakmai vezető köteles azonnal felfüggeszteni a munkálatokat mindaddig, amíg a szükséges óvintézkedéseket meg nem tette, és a szabálytalanságot, veszélyforrást meg nem szüntették.

3.- Más kutatócsoportok melyek kutatási engedéllyel rendelkeznek, tagjaival azonos időben és helyen történő találkozások, vagy közös kutatások során az együttműködés az elnökség jóváhagyása mellett megengedett, de informálisan csak az elnökség adhat tájékoztatást a másik félnek a kutatás céljairól, vagy más kutatásokról. Továbbá az említett másik két csoport kutatásainak bármiféle akadályoztatása (szándékos félrevezetés, vagy idegen tárgyak megtevesztésből való elhelyezése) nem etikus és tilos!

4.- Régészeti területeken kutató kincskereső, és a hadi relikviák, vagy hadisírok fosztogatásán kapott engedély nélküli kutatókat azonnal be kell jelenteni a legközelebbi önkormányzat illetékeseinek, vagy a legközelebbi rendőrőrs felé!

5.- A felmerülő költségek nyilvántartása az Egyesületekre érvényes Számviteli Törvény szabályai szerint történik. Ennek a szabályozása az Egyesület számviteli ügyviteli szabályzata alapján azzal összhangban történik. Részletes tájékoztatás és végrehajtása a kutatásvezető feladata.

A fentiekben felsorolt szakmai, és etikai szabályokat a **HAD – ÉS KULTÚRTÖRTÉNETI EGYESÜLET,**

tagjaira nézve kötelező érvényűnek fogadja el. Azon Hadszintér és Roncskutató Tagozati tag, aki annak utasításait nem tartja be, azonnali kizárással sújtható.

A fentiekben említett pontokban foglaltakkal mindenben egyetértek, és a tagozatban vállalt tevékenységem során a szakmai és etikai iránymutatásokat betartom.

Kelt:.....év.....hó.....nap.

.....
**Had - és Kultúrtörténeti
Egyesület
Hadszintér és Roncskutató Tagozat tagja**